

“BIOKAPSUŁY NASIENNE”

**Autorka:
Agata Stanecka
Szkoła Podstawowa
nr 31 w Bydgoszczy**

**Scenariusz przygotowany w ramach
projektu Smart Kid realizowanego
przez program Bydgoszcz Miasto
Muzyki UNESCO.**

**MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY**
w Bydgoszczy

**BYDGOSZCZ
MIASTO
MUZYKI**

unesco
Member of
the Creative Cities Network

Celem zajęć jest dokonanie analizy biologicznego znaczenia oraz wykorzystanie metod laboratoryjnych do tworzenia bomb nasiennych jako narzędzia rekultywacji terenów zdegradowanych.

Scenariusz przeznaczony dla uczniów klas 1-3.

Wpisuje się w następujące cele Agendy 2030 dla zrównoważonego rozwoju:

Zapewnienie powszechnego dostępu do edukacji wysokiej jakości. Obejmuje rozwój kompetencji, równość szans edukacyjnych oraz uczenie się przez całe życie.

Zapewnienie powszechnego dostępu do edukacji wysokiej jakości. Obejmuje rozwój kompetencji, równość szans edukacyjnych oraz uczenie się przez całe życie.

Ochrona ekosystemów lądowych, lasów i bioróżnorodności. Cel obejmuje walkę z degradacją środowiska i utratą gatunków.

Cele lekcji (uczeń):

- Wyjaśnia mechanizm koewolucji roślin i zapylaczy;
- Analizuje skutki wymierania zapylaczy (ekologiczne i ekonomiczne);
- Potrafi posługiwać się sprzętem laboratoryjnym do przygotowania precyzyjnego podłoża organiczno-mineralnego.

Metody pracy:

- zagadka,
- pogadanka,
- rozmowa kierowana,
- samodzielne doświadczenie.

Formy pracy:

Zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- Sprzęt: Wagi elektroniczne, zlewki, bagietki szklane, cylindry miarowe, szalki Petriego, pipety Pasteura.
- Materiały: Glinka kaolinowa lub bentonit (spoiwo), substrat torfowy (przesiany), węgiel aktywny w proszku (opcjonalnie – jako środek przeciwgrzybiczy), hydrożel (rezerwuar wody)
- Materiał biologiczny: Wyselekcjonowane nasiona miododajne o różnej masie tysiąca nasion (MTN) – np. facelia, gryka, facelia błękitna, koniczyna.

Przebieg zajęć:

1. **Problem: Prezentacja danych dotyczących spadku populacji owadów (Colony Collapse Disorder).**
2. **Agenda 2030: Omówienie Celu 15 (Życie na lądzie) – jak bioróżnorodność wpływa na bezpieczeństwo żywnościowe świata. Celu 11 (Zrównoważone Miasta i Społeczności)**

Teza: Seed Bombs nie są zabawką, lecz metodą „guerrilla gardeningu” stosowaną w miastach do walki z biologicznym ubóstwem w zurbanizowanych aglomeracjach.

3. Metodyka laboratoryjna

Analiza składu:

- **Glinka (30-40%):** Matryca chroniąca przed desykacją.
- **Substrat (50-60%):** Dostarczenie próchnicy i azotu na start.
- **Hydrożel (10%):** Zwiększenie pojemności wodnej kapsuły

BHP: Praca z substancjami sypkimi, stosowanie okularów ochronnych

4. Część praktyczna – Produkcja Biokapsuł (20 min)

- **Uczniowie pracują w parach według instrukcji**
- **Odważanie: Odmierz na wadze 100g substratu i 60g glinki. Przenieś do miski/zlewki.**
- **Inokulacja: Dodaj 5-10g mieszanki nasion. Wymieszaj bagietką suche składniki.**

- **Hydratacja:** Za pomocą cylindra miarowego i pipety dodawaj wodę małymi partiami (ok. 30-45ml), monitorując lepkość masy.
- **Formowanie:** Wykonaj kule o średnicy 2,5 cm-3cm.
- **Ekspozycja:** Gotowe biokapsuły umieść na szalkach Petriego lub tekturze w celu osuszenia.

5. Analiza

Strategia wysiewu: Dyskusja o allelopatii (wzajemnym oddziaływaniu roślin) i doborze miejsc (nieużytki, pasy drogowe).

Instrukcja: Kapsuła aktywuje się przy opadzie powyżej 5mm stupa wody.

7. Podsumowanie